

**Izvješće o izvršenju Plana djelovanja Grada Zagreba
u području prirodnih nepogoda za 2021.**

Zagreb, veljača 2022.

I. UVOD

Temeljem članka 18. stavka 1. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (Narodne novine 16/19, u daljnjem tekstu: Zakon) Gradska skupština Grada Zagreba do 30. studenoga tekuće godine donosi plan djelovanja za sljedeću kalendarsku godinu radi određivanja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda.

Planom djelovanja definiraju se kriteriji i ovlasti za proglašenje prirodne nepogode, procjena štete od prirodne nepogode, dodjela pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, upis u Registar šteta od prirodnih nepogoda te druga pitanja u vezi s dodjelom pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

Temeljem članka 18. stavka 2. Zakona, Plan djelovanja sadržava:

- popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode,
- procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva,
- sve druge mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima iz Zakona i/ili drugih tijela, znanstvenih ustanova i stručnjaka za područje prirodnih nepogoda.

Gradska skupština Grada Zagreba je na 37. sjednici od 28. listopada 2020. donijela Plan djelovanja Grada Zagreba u području prirodnih nepogoda za 2021. (Službeni glasnik Grada Zagreba 28/20).

Pravni temelj za izradu Izvješća o izvršenju Plana djelovanja Grada Zagreba u području prirodnih nepogoda za 2021. je članak 18. stavak 3. Zakona kojim je propisano da gradonačelnik Grada Zagreba, Gradskoj skupštini Grada Zagreba, do 31. ožujka tekuće godine dostavlja izvješće o izvršenju plana djelovanja za proteklu kalendarsku godinu.

II. PRIRODNE NEPOGODE

Prirodnom nepogodom, smatraju se iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini i/ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi i/ili u okolišu.

Prirodnim nepogodama smatraju se:

- potres,
- olujni i orkanski vjetar,
- požar,
- poplava,
- suša,
- tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom,
- mraz,
- izvanredno velika visina snijega,
- snježni nanos i lavina,

- nagomilavanje leda na vodotocima,
- klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta,
- druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

Štetama od prirodnih nepogoda ne smatraju se one štete koje su namjerno izazvane na vlastitoj imovini te štete koje su nastale zbog nemara i/ili zbog nepoduživanja propisanih mjera zaštite. Skupine dobara za koje se utvrđuje šteta: građevine, oprema, zemljište, dugogodišnji nasadi, šume, stoka, obrtna sredstva, ostala sredstva i dobra.

Prirodna nepogoda proglašava se ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30 % prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30 %. Ispunjenje uvjeta za proglašenje prirodne nepogode utvrđuje Gradsko povjerenstvo Grada Zagreba za procjenu šteta od prirodnih nepogoda (u daljnjem tekstu: Gradsko povjerenstvo Grada Zagreba).

III. MJERE UBLAŽAVANJA I UKLANJANJA IZRAVNIH POSLJEDICA PRIRODNE NEPOGODE

Sukladno Planu djelovanja Grada Zagreba u području prirodnih nepogoda za 2021. pod pojmom mjere smatraju se sva djelovanja Grada Zagreba vezana za sanaciju nastalih šteta, ovisno o naravi, odnosno vrsti prirodne nepogode koja je izgledna za određeno područje, odnosno o njihovim posljedicama. Kako se prirodne nepogode uglavnom javljaju iznenada i ne nastaju uvijek štete istih razmjera, u ovom dijelu moguće je provesti:

- preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode,
- mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode.

Preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode obuhvaćaju: saniranje postojećih klizišta, uredovanje kanala i propusta uz prometnice, uredovanje korita potoka, rječica i rijeka, uređenje retencija, izgradnju barijera za sprečavanje odnošenja zemlje izvan poljoprivrednih površina, rušenje starih i trulih stabala, postavljanje zaštitnih mreža protiv tuče i slično.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju procjenu šteta i posljedica; sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode - pružanje prve pomoći unesrećenima ako ih je bilo, čišćenje stambenih, gospodarskih i drugih objekata od nanosa mulja, šljunka, drveća i slično, uklanjanje odronjene zemlje, mulja i šljunka s cesta i lokalnih putova te sve ostale radnje kojima se smanjuju nastala oštećenja.

Ove mjere provode se organizirano na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini sukladno pravima i obvezama sudionika. S ciljem pravodobnog i učinkovitog ublažavanja i uklanjanja izravnih posljedica, procjena štete od ekstremnih prirodnih uvjeta u pravilu se obavlja odmah ili u najkraćem roku.

IV. PROGLAŠENJE PRIRODNE NEPOGODE - MRAZ

Početkom mjeseca travnja 2021. jutarnje temperature su se tri dana uzastopno spustile čak do -7° C. Prema prvim dojavama poljoprivrednih proizvođača mraz je uzrokovao značajne štete na poljoprivrednim kulturama na području Grada Zagreba obzirom da je ranije krenula vegetacija većine voćnih vrsta. U danima mraza većina voćnih vrsta je bila u fazi pune cvatnje (kruška, šljiva, trešnja, te ranije sorte jabuke), a kod nekih kultura su već bili formirani plodovi (trešnja, breskva, marelica, šljiva, jagode i ostalo) što je uzrokovalo vrlo velike štete, a naročito na voćarskim kulturama ranih sorti na kojima su štete od mraza dosezale i do 95 % prema prvim procjenama. Stradale su gotovo sve voćne vrste, pa i one u plastenicima dok su jagode na otvorenom stradale gotovo 100 %, a šteta na vinovoj lozi procijenjena je na oko 30 %.

S obzirom na navedene štete, nužno je bilo donijeti odluku o proglašenju prirodne nepogode kako bi se osim same naknade štete omogućilo i korištenje mjera iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske „Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala“ (mjera 5; tip operacije 5.2.1.).

Na temelju članka 13. stavka 2. točke 1. Zakona, Gradsko povjerenstvo Grada Zagreba, na 11. sjednici 3. svibnja 2021., donijelo je Zaključak kojim se predlaže proglašenje prirodne nepogode uzrokovane mrazom na području Grada Zagreba.

Dana 6. svibnja 2021., temeljem članka 23. stavka 3. Zakona, donesen je Zaključak o proglašenju prirodne nepogode uzrokovane mrazom na području Grada Zagreba KLASA: 361-07/21-01/11, URBROJ: 251-03-02-21-2.

V. POSTUPAK GRADSKOG POVJERENSTVA GRADA ZAGREBA NAKON PROGLAŠENJA PRIRODNE NEPOGODE MRAZ

Javni poziv za prijavu štete objavljen je 7. svibnja 2021. godine kojim su pozvani oštećenici, fizičke i pravne osobe na čijoj je imovini (poljoprivrednim kulturama) nastala šteta uzrokovana prirodnom nepogodom mrazom u razdoblju od 6. do 8. travnja 2021. na području Grada Zagreba da prijave štetu Gradskom povjerenstvu Grada Zagreba za procjenu šteta od prirodnih nepogoda u pisanom obliku, na propisanom PN obrascu u zakonskom roku 8 dana od dana donošenja odluke o proglašenju prirodne nepogode. Gradski ured za poljoprivredu i šumarstvo provodio je operativne aktivnosti po navedenom javnom pozivu.

PRVA PROCJENA ŠTETE

Zaprimljeno je ukupno 220 PN obrazaca s prijavama štete, a nakon administrativne kontrole utvrđeno je 177 pravovaljanih prijava na temelju kojih je obavljen terenski očevid, jedan prijavitelj je odustao te je u Registar šteta upisano 176 prijava. Dana 20. svibnja 2021. godine utvrđena je prva procjena šteta u poljoprivredi u ukupnom iznosu od 20.603.872,24 kuna.

KONAČNA PROCJENA ŠTETE

Konačna procjena štete predstavlja procijenjenu vrijednost nastale štete izražene u novčanoj vrijednosti na temelju prijave i procjene štete. Konačnu procjenu štete utvrdilo je Gradsko povjerenstvo Grada Zagreba za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu po prijavi oštećenika te je istu u zakonskom roku (60 dana od dana donošenja odluke o proglašenju prirodne nepogode) odnosno 5. srpnja 2021. dostavilo Državnom povjerenstvu u ukupnom iznosu 4.517.921,45 kuna (fizičke osobe u iznosu od 4.155.581,42 kuna i pravne osobe u iznosu od 362.340,03 kune).

POTVRDA KONAČNE PROCJENE ŠTETE I RASPODJELA SREDSTAVA

Dana 24. studenoga 2021. godine na sjednici Državnog povjerenstva donesen je Zaključak kojim se prihvaća Prijedlog dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda, a koja se odnosi na sredstva pomoći za štete na prinosima u poljoprivredi u 2021. godini za oštećenja na kulturi od 60 % i više onim oštećenicima koji su upisani u Upisnik poljoprivrednika. Dodjela pomoći ne uključuje prijavljene štete manje od 1.000,00 kuna, te iznose dodijeljene pomoći veće od 150.000,00 kuna po oštećeniku.

Državno povjerenstvo je provjerilo i obradilo podatke te utvrdilo konačni iznos pomoći za pojedinu vrstu štete i oštećenika tako da je odredilo postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrđene štete na imovini oštećenika. Državno povjerenstvo nakon utvrđivanja, a prije isplate pomoći je podnijelo Vladi RH prijedlog za dodjelu pomoći za ublažavanje i uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 23. prosinca 2021. donijela Odluku o dodjeli sredstava pomoći za ublažavanje i uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u 2021. godini u Republici Hrvatskoj sukladno kojoj se sredstva državnog proračuna dodjeljuju kao pomoć za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda na području Grada Zagreba.

Sukladno članku 13. stavku 2. točki 11. Zakona Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda dostavilo je Gradskom povjerenstvu za procjenu šteta od prirodnih nepogoda Grada Zagreba raspored dodijeljenih sredstava pomoći za Grad Zagreb.

Nastavno na obrazloženje i upute vezane uz provedbu dodjele sredstava određenih Odlukom Vlade Republike Hrvatske i Zaključka Državnog povjerenstva:

- županijsko povjerenstvo odnosno Gradsko povjerenstvo Grada Zagreba dužno je obavijestiti jedinice lokalne samouprave odnosno Grad Zagreb o dodjeli sredstava pomoći,
- jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb dužni su doznačena sredstva pomoći odmah isplatiti oštećenicima,
- sredstva dodijeljena oštećenicima iz Odluke strogo su namjenska i ne mogu se koristiti za druge namjene,

- gradonačelnici i općinski načelnici odgovorni su za namjensko korištenje sredstava te pravodobnu izradu izvješća o utrošku sredstava, te su dužni odmah bez odgode, po prijemu sredstava pomoći uputiti sredstva krajnjim korisnicima u skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske,
- županijska povjerenstva i Gradsko povjerenstvo Grada Zagreba zbirna izvješća o upotrebi dostavljenih sredstava i izvršenju Odluke, za županiju u cjelini, te za gradove/općine kojima je dodijeljena pomoć, kao i za Grad Zagreb, Državnom povjerenstvu dužni su dostaviti u roku od najviše 30 dana od dana donošenja Odluke,
- neraspoređena sredstva, a odobrena u skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske, jedinice lokalne samouprave odnosno Grad Zagreb dužni su doznačiti u korist državnog proračuna bez odgode.

U proračun Grada Zagreba 30. prosinca 2021. godine uplaćen je iznos od 65.308,30 kuna za štete nastale na prinosima u poljoprivredi za 144 korisnika.

Grad Zagreb je korisnicima isplatio doznačeni iznos od 64.917,72 kuna i to 58.548,83 kuna za 138 fizičke osobe i 6.368,89 kuna za 3 pravne osobe dok je preostali iznos od 390,58 kuna vraćen u Državni proračun jer su 3 korisnika odustala od sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih od prirodnih nepogoda.

Sve aktivnosti sukladno Zakonu su provedene te je dana 20. siječnja 2022. godine podneseno završno izvješće prema Državnom povjerenstvu za procjenu štete od prirodnih nepogoda.